

Wybiórcze zestawienie prac dotyczących miejsca Grudziądza w temacie architektury romańskiej na terenie obecnej Polski

Bibliografia na 800 lecie Grudziądza, BKMDG, Nr 22:2022
<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/267655/edition/265175/content>

Zestawienie reliktyw architektury romańskiej w Grudziądzu
BKMDG, Nr 22:2022 i Nr 6:2023
<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/270875/edition/268500/content>
<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/270456/edition/267855/content>

Profesor Michał Walicki o murach obronnych w Grudziądzu

Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII w. pod redakcją Michała Walickiego, Tom 1, Warszawa 1971 PWN.

rozdział 3. Architektura późnoromańska w wieku XIII, s.151:

"Również obwarowania miast i grodów są w zasadzie nadal wznoszone w postaci wałów drewniano-ziemnych, z zastosowaniem technik przekładkowej (rusztowej) i izbowej. Najwcześniejszym przykładem murów obronnych jest zapewne gród w Opolu, gdzie podjęto ich budowę ok. 1228 r., w materiale ceglanym. Na grodzie tym stała również wówczas murowana wieża mieszkalna. wieże tego typu pojawiają się w XIII w. na grodach w Kaliszu, Piekarach, Chełmie, Lublinie, Bolkowie. Dopiero po najeździe tatarskim w 1241 r. podjęto budowę murów obronnych w większych miastach (m.in. w Krakowie w końcu XIII w.) Szerzej stosowano w XIII w. murowane obwarowania miejskie i zamkowe na północy kraju, na terenach zajętych po 1226 r. przez zakon krzyżacki (Toruń, Chełmno, Grudziądz), lecz już w kręgu architektury tego zakonu i w formach wczesnogotyckich."

Unikalne rozplanowanie średniowiecznego Grudziądza pod względem doskonałości
BKMDG, Nr 33:2023 i

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/273582/edition/270930/content>

Sztuczna inteligencja o podobieństwach:

https://www.google.com/search?q=Marek+Szajerka+Idealny+rozw%C3%B3j+miasta+na+przyk%C5%82adzie+fikcyjnego+miasta+po%C5%82udniowo+-+niemieckiego+wg+Karla+Grubera+z+1914+r.+Analogia+do+Grudzi%C4%85dza&oq=Mar+ek+Szajerka+Idealny+rozw%C3%B3j+miasta+na+przyk%C5%82adzie+fikcyjnego+miasta+po%C5%82udniowo+-+niemieckiego+wg+Karla+Grubera+z+1914+r.+Analogia+do+Grudzi%C4%85dza&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOdIBCTE2NjIxajBqNKgCALACAA&sourceid=chrome&ie=UTF-8

Przegląd od AI

Marek Szajerka w swoim opracowaniu analizuje koncepcję „idealnego miasta” Karla

Grubera z 1914 roku, opartą na południowoniemieckich wzorcach średniowiecznych, i odnosi ją do struktury Grudziądza

. Gruber opisywał rozwój organiczny, gdzie miasto rozwija się wokół rynku i kościoła, wykorzystując naturalne ukształtowanie terenu, co – mimo różnic regionalnych – znajduje analogie w średniowiecznym układzie przestrzennym Grudziądza, zwłaszcza w kontekście adaptacji do trudnego terenu (skarpa wiślana).

Koncepcja Grubera (1914): Karl Gruber w swoim dziele przedstawiał ewolucję form miejskich, podkreślając znaczenie naturalnego krajobrazu, obwarowań i centralnego punktu miasta (rynek, kościół), tworząc spójną całość urbanistyczną.

Analogia do Grudziądza: Mimo że Grudziądz znajduje się w innej części Europy niż południowoniemieckie miasta z przykładu, cechy średniowiecznego uniwersalizmu (planowanie przestrzenne, rola murów miejskich) pozwalają dostrzec analogie.

Aspekt funkcjonalny: Badania wskazują na podobieństwa w adaptacji miasta do topografii (rzeka, wzgórza), a także, jak sugerował Tadeusz Siwecki, potencjalne nawiązania planu miasta do rzymskich obozów (hipoteza uznawana za fantazyjną).

Tekst podkreśla, że średniowieczna Europa była kulturowo i architektonicznie uniwersalna, co umożliwia porównywanie rozwiązań z różnych regionów, w tym przypadku idealnego modelu niemieckiego z historycznym układem Grudziądza.

B I U L E T Y N - U M K

Analogia do Grudziądza ... Obrazy z rozwoju architektury miejskiej¹. Zawarte w tej pracy ilustracje są również wykorzystane w leks...

Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa

BKMDG, Nr 2:2024

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/273601/edition/270949/content>

Szkoła kolegiacka jest istotnym elementem rodowodu Grudziądza jako miasta typu kolegiackiego:

https://www.google.com/search?q=Szko%C5%82a+biskupa+misyjnego+Prus+%C5%9Bw.+Chrystiana+przyczynek&oq=Szko%C5%82a+biskupa+misyjnego+Prus+%C5%9Bw.+Chrystiana+przyczynek+&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIHCAEQIRigATIHCAIQIRigATIHCAUQIRigAdIBCTMwNzA5ajBqN6gCCLACaEFQBkAsh9Mri0&sourceid=chrome&ie=UTF-8

BKMDG, Nr25:2017

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/226500/edition/225171/content>

Artykuł naukowy:

https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Piotrkowskie_Zeszyty_Historyczne/Piotrkowskie_Zeszyty_Historyczne-r2003-t5/Piotrkowskie_Zeszyty_Historyczne-r2003-t5-s63-93/Piotrkowskie_Zeszyty_Historyczne-r2003-t5-s63-93.pdf

Znaczenie badawcze Grudziądza w temacie powstania zamków krzyżackich , pod jednym tytułem:

Grudziądz. Od miasta – klasztoru do zamku. Pierwowzór cysterski zamków

krzyżackich w Prusach z 1 poł. XIII w. (Cz. 1- 20) BKMDG Nr 16 – 35:2020 https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/231644/edition/230682
Analiza architektoniczna wieży Klimek: BKMDG, Nr 2:2018 https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/223890/edition/222299/content
Datacja studni na Górze Zamkowej BKMDG, Nr 17:2025 https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283639/edition/280861/content
Budownictwo kamienno –cegłane w Grudziądzu z rodowodem staropruskim – rozwinięcie tezy Xavera Froelicha z 1889 r. BKMDG Nr 11 -12:2025 https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283586/edition/280807/content https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283588/edition/280810/content
Ślady stróży rycerstwa polskiego z okresu wyprawy krzyżowej do Prus z lat 20. XIII w. https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/223917/edition/222321/content Korona muru obronnego z krenelażem pod ziemią https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/273608/edition/270955/content
Romańskie i klasztorne korzenie kościoła św. Mikołaja w Grudziądzu BKMDG Nr 14:2024 i 14 A:2024 https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/275886/edition/272670/content https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/275222/edition/272061/content Odpowiedź na polemikę w książce o kościele św. Mikołaja, wydanej na Politechnice Wrocławskiej https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283550/edition/280774/content BKMDG Nr 27:2024 i 28:2024 https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283558/edition/280782/content https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283562/edition/280785/content Identyfikacja katedry biskupa misyjnego Prus św. Chrystiana – rozwinięcie hipotezy Profesor Krystyny Białoskórskiej https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283563/edition/280786/content
Detale architektoniczne romańskie w Grudziądzu – portale uskokowe https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/273609/edition/270956/content

Spichrze typu klasztorne w Grudziądzu

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283636/edition/280858/content>

Obywatele miasta Grudziądza przed tradycyjnie przyjmowaną datą lokacji (18.06.1291)

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/273612/edition/270959/content>